

1809 18/11 13: 1. Beh. af F. t. L. om Udnævnelse af en Forligsmand i Arbejdsstridigheder. 1810

den Side og Samfundet, som han sagde, paa den tredje Side, er i Virkeligheden en god Deling, thi der eksisterer en stor Masse Mennesker, som hverken er Arbejdere eller Arbejdsgivere, og som heller ikke har nogen Kapitalinteresse, men som har den mest levende Interesse i, at Samfundets Forhold bliver vel ordnede, og at alting gaar, som det skal. Det var maaske netop disse Mennesker, der havde en levende Følelse af, at saadant noget, som skete under Lockouten i 1899, burde ikke gentage sig, og som i Kraft af dette virkede hen til, at vi fik Lovene om den faste Voldgiftsret og om Forligsmanden. Det har været saaledes i vort Samfund tidligere, at det var ulovligt at gøre Strejke, saadan var det før 1849, nu er Forholdet jo en hel Del anderledes. Men da nu $\frac{2}{5}$ af Landets Befolkning er Arbejdere og henimod $\frac{1}{5}$ er Arbejdsgivere, er det klart, at Stridigheder mellem Arbejdere og Arbejdsgivere vil i allerhøjeste Grad berøre det øvrige Samfund, og derfor har dette Samfund efter min Mening ogsaa Ret til at tale med om Ordningen af disse Spørgsmaal. Og jeg kan ikke sige andet, end at de, der staar udenfor Arbejdernes og Arbejdsgivernes Stridigheder, undertiden synes, at der er lidt for megen Krigslyst hos de to stridende Parter. Man har undertiden Lyst til at anvende det gamle Ord paa dem: „Gaa hjem og forlig jer, I Skab-halse“.

Jeg kan sige, at min Interesse og personlige Sympati selvfølgelig først og fremmest er hos Arbejderne, for de Lønvilkaar, der bydes mange Steder, er af en saadan Art, at man maa undres over, at Folk overhovedet kan leve en menneskeværdig Tilværelse med dem, og jeg erkender, at det er et stort Gode, at Arbejderne har samlet sig i Fagorganisationer. Jeg tror i det hele, at Kampen bliver mindre bitter, netop fordi Arbejderne har samlet sig i Fagorganisationer, ligesom Arbejdsgiverne har deres store Organisationer. Men der er en Ting, som maaske ikke er saa heldig ved disse Fagorganisationer, og det er, at de er politiske. Hvis disse Organisationer ikke var politiske, vilde adskillige andre Klasser i Samfundet maaske have en hel Del mere Sympati for Arbejdernes faglige Kamp. Jeg skal imidlertid ikke komme

ind paa dette Spørgsmaal nu, det spiller ikke nogen Rolle for dette Lovforslag. Men naar man ser hen til noget saadant, som blev omtalt af den ærede sidste Taler, at en ret ubetydelig Stridighed paa et Teglværk eller en Tændstikfabrik kan føre til, at man truer med at udelukke mange Tusinde Arbejdere, kan de, der staar udenfor, nok synes, at det er at drive Sagen noget for vidt. Jeg vil ikke dømme Arbejder og Arbejdsgiver imellem. Det er meget muligt, at der undertiden bliver begyndt Strejke paa Steder, hvor det er urimeligt at rejse en saadan Strejke, hvor Faget faktisk ikke under de forhaandenværende Konjunkturer kan bære yderligere Arbejdsløn, og jeg vil sige til Arbejderne, at naar de i deres Presse skildrer det Vellefnet, som Arbejdsgiverne fører i Sammenligning med Arbejderne, synes jeg, at de undertiden driver deres Agitation for vidt. Det er urimeligt at skildre Arbejdsgivere som Skadedyr, Snyltedyrr paa Samfundet o. s. v., o. s. v. Men lige saa urimeligt og lige saa forkasteligt synes jeg, det er, naar Arbejdsgivere paa Grund af en eller anden Lønstrid stadig truer med at kaste saa og saa mange ganske uskyldige Mennesker paa Gaden. Der er for mig noget oprørende i, at en saadan Arbejdskamp skal gaa ud over ganske uskyldige Mennesker, og jeg kan forstaa, at Arbejderne bliver irriterede over, at man, hver Gang der er en eller anden ubetydelig Strid om et Lønspørgsmaal, straks truer med at sætte en hel Række andre Fag paa Gaden. Jeg synes, man burde komme dertil, at denne Art Forhandlinger blev ført, uden at man kørte op med saa grovt Skyts. Den ærede sidste Taler sagde til os: Samfundet bliver rystet, naar det hører om alt dette, men, sagde han, det havde maaske ikke saa meget at betyde, thi det lod, som om begge Parter, skønt de brugte de stærke Midler, i Virkeligheden ikke selv troede paa, at der, naar det kom til Stykket, kom noget ud af de store Trusler, og det er naturligvis i høj Grad glædeligt, hvis det ikke bliver til noget. Jeg havde tænkt mig, at naar man førte disse Forhandlinger, var der alligevel saa megen Alvor i dem, at de Trusler muligvis kunde komme til Udførelse, der i Øjeblikket hænger som en Fare over Sam-